

Motion till riksdagen 2008/09:A370

av **Carina Hägg (s)**

Hedersförtryck

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kriminalisera tvångsäktenskap.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fokusera på barns och kvinnors rättigheter ur ett jämställdhetsperspektiv.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska vara skolans skyldighet att anmäla när personer försvinner ur dess verksamhet till polisen.²
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att arbeta med män som är intresserade av mansrollens betydelse i pojkars uppfostran.

¹ Yrkande 1 hänvisat till JuU.

Fel! Okänt namn på

² Yrkande 3 hänvisat till UbU.

Motivering

Hedersförtryck mot flickor förekommer i stora delar av världen, även i Sverige. Hedersbegreppet används för att kontrollera och legitimera våld mot kvinnor och i yttersta fall mord på kvinnor. Kvinnans sexualitet är inte hennes privata angelägenhet utan bevakas strängt av familjen. När en flicka bryter mot normerna kan det leda till starka påtryckningar, hot, misshandel, tvångs-äktenskap, social utstötning och ytterst till hedersmord. Mordet kan döljas genom att framställas som självmord. Skilsmässa kan vara en annan orsak till hedersförtryck.

I Jönköpings län visar en kartläggning att 1 500–2 000 unga kvinnor var utsatta för allvarliga hot och ca 10 procent i behov av skyddat boende. En viktig fråga när det gäller hedersförtryck är kusinäktenskap. I nuvarande lagstiftning finns inga hinder för det. Det är inte heller önskvärt att återinföra tidigare lagstiftning men åtgärder inklusive lagändringar kan ändå övervägas.

När både kvinnan och mannen samtycker till äktenskap är det främst en familjeangelägenhet och inte en angelägenhet mellan kvinnan och mannen. Jag anser att det är en mänsklig rättighet att själv välja sin egen livskamrat.

När kusinäktenskapet har inslag av tvång vidgas frågan till att handla om samhällsansvar. Arrangerade äktenskap är ofta tvångsäktenskap och är inte så sällan i Sverige kusinäktenskap. Ett problem med kusinäktenskap är att det definieras olika i olika kulturer. En viktig aspekt på kusinäktenskap är den risk som finns för missbildningar av barn som föds i dessa äktenskap. Den ekonomiska drivkraften hos släkten för att hävda rätten till kusinäktenskap ska inte underskattas. Tvångsäktenskap har kopplingar till grov kriminalitet. Unga flickor blir en eftertraktad handelsvara då de blir en inträdesbiljett till Sverige och Europa genom att gifta sig med någon från hemlandet. Flickor och kvinnor säljs som vilken annan handelsvara som helst. Föräldrarna utsätt ofta för påtryckningar från den egna etniska gruppen, påtryckningar som sätter familjens heder och sociala ställning i gungning. Hedersrelaterade brott måste bättre och oftare kopplas samman med grov kriminalitet än vad som sker i dagsläget. Tvångsäktenskap bör kriminaliseras då det skulle underlätta för myndigheterna att agera i enskilda fall. En kriminalisering av tvångsäktenskap skulle bli ett aktivt verktyg i kampen för att hjälpa de unga tjejer och killar som utsätts för påtryckningar att ingå äktenskap.

För att undvika att familjer och enskilda hamnar i sådana situationer som nämns ovan bör integrationspolitiken ta ett större ansvar för att informera och utbilda berörda parter i jämställdhetsfrågor och mänskliga rättigheter. Fokus måste ligga på barns och kvinnors rättigheter i det svenska samhället. Det går att se en koppling mellan de personer som ställer krav på heders- och kyskhetstänkande inom familjen till att de själva har upplevt ett stängt samhälle med odemokratiska inslag. Man bör även diskutera hur man hanterar de konflikter som uppstår mellan ett modernt samhälle med respekt för viktiga konventioner och traditionella värderingar. Unga män måste få hjälp och stöd för att vara bra förebilder utan att tillgripa våld. Bra förebilder behövs för att mansrollen ska utvecklas. Det är viktigt att män i alla åldrar deltar i detta arbete omkring mansrollens betydelse i pojkars uppfostran.

Fel! Okänt namn på

Skolan har också en mycket viktig roll när det gäller att förhindra och uppmärksamma det hedersrelaterade våldet. Det är viktigt att skolan tar kontakt med polisen för att anmäla försvunna personer för att på så sätt förhindra att unga tjejer och killar drabbas. Inom socialtjänsten finns ännu behov av kompetenshöjning som behöver mötas med insatser utifrån vunna erfarenheter.

Stockholm den 6 oktober 2008

Carina Hägg (s)